

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους
Διεύθυνση Σχεδιασμού και Υποστήριξης
Τμήμα Νομικής Υποστήριξης και Συμβουλών

Ταχ. Δ/ση : Λ. Θηβών 196-198, Αγ. Ι. Ρέντης
Ταχ. Κώδικας : 18233
Πληροφορίες : Σταυρούλα Μανωλάκου
Τηλέφωνο : 213-2125648
Email : egdix.gram@keyd.gov.gr

ΠΡΟΣ : Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και
Οικονομικών
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Χαρ. Τρικούπη 6-10
10679 Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 3972/18.03.2026 Ερώτηση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου».

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Κεφαλογιάννη, απευθυνόμενης προς τους κ.κ. Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, με θέμα «Προβλήματα καταναλωτών/οφειλετών που σχετίζονται με τράπεζες, funds, servicers, δικηγορικές και εισπρακτικές εταιρείες κατά τη διαδικασία της εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών δανείων και πιστώσεων σε κόκκινα δάνεια, ενήμερα, καθώς και του ν. 3869/2010», σας γνωρίζουμε, κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, τα ακόλουθα:

Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους είναι αρμόδια για τα θεσμικά εργαλεία πρόληψης και αντιμετώπισης του ιδιωτικού χρέους, τη λειτουργική παρακολούθηση του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών, την υποστήριξη οφειλετών ως προς τα διαθέσιμα εργαλεία ρύθμισης και την εφαρμογή ειδικών μηχανισμών προστασίας ευάλωτων οφειλετών και κύριας κατοικίας.

Τα ζητήματα που αφορούν την εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, χρηματοδοτικών φορέων και διαχειριστών απαιτήσεων, την εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας του ν. 4224/2013, την αξιολόγηση πρακτικών διαχείρισης απαιτήσεων, καθώς και ειδικότερα ζητήματα προστασίας καταναλωτή, προσωπικών δεδομένων ή πρακτικών εισπρακτικών και δικηγορικών εταιρειών, εξετάζονται από τις καθ' ύλην αρμόδιες αρχές, κατά λόγο αρμοδιότητας. Αντιστοίχως, ζητήματα που αφορούν εκκρεμείς ή ολοκληρωμένες δικαστικές διαδικασίες του ν. 3869/2010 αξιολογούνται στο πλαίσιο της δικαστικής διαδικασίας και από τα κατά νόμο αρμόδια όργανα.

I. Ως προς το ερώτημα αν οι ρυθμίσεις λαμβάνουν υπόψη το πραγματικό εισόδημα, τις δαπάνες διαβίωσης και την οικονομική δυνατότητα του οφειλέτη

Ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός του ν. 4738/2020 έχει σχεδιαστεί ως μηχανισμός συνολικής και εξατομικευμένης αξιολόγησης της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη και όχι ως απλή οριζόντια ρύθμιση δόσεων.

Η παραγόμενη πρόταση ρύθμισης βασίζεται σε στοιχεία που αντλούνται ή δηλώνονται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα και αφορούν, μεταξύ άλλων, το εισόδημα, την περιουσιακή κατάσταση, τη σύνθεση του νοικοκυριού, τις εύλογες και ανελαστικές δαπάνες, το είδος και το ύψος των οφειλών, καθώς και την αξία των εξασφαλίσεων.

Συνεπώς, δεν είναι ορθό ότι ο Μηχανισμός δεν λαμβάνει υπόψη το εισόδημα ή την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη. Αντιθέτως, η οικονομική δυνατότητα του οφειλέτη αποτελεί κρίσιμο στοιχείο της αυτοματοποιημένης πρότασης. Παράλληλα, όμως, η ρύθμιση δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά στο τρέχον δηλωθέν εισόδημα, αποκομμένο από τη συνολική περιουσιακή εικόνα του οφειλέτη και την αξία ανάκτησης των πιστωτών.

Για τον λόγο αυτό, σε ορισμένες περιπτώσεις η παραγόμενη πρόταση μπορεί να φαίνεται αυξημένη σε σχέση με το διαθέσιμο εισόδημα, όταν ο οφειλέτης διαθέτει σημαντική ακίνητη ή άλλη περιουσία. Αυτό δεν οφείλεται σε παράλειψη του εισοδήματος, αλλά στη συνεκτίμηση και της αξίας της περιουσίας, όπως επιβάλλεται από τους κανόνες του Μηχανισμού και την ανάγκη ισορροπίας μεταξύ βιωσιμότητας της ρύθμισης και δικαιωμάτων των πιστωτών.

II. Ως προς το ερώτημα γιατί λαμβάνεται υπόψη η αξία της περιουσίας και όχι μόνο το εισόδημα

Σύμφωνα με το ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο για την αφερεγγυότητα και την αναδιάρθρωση οφειλών, καθώς και τις σχετικές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, η ρύθμιση οφειλών πρέπει να λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένες παραμέτρους της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη. Τέτοιες παράμετροι είναι, αφενός, η ικανότητα αποπληρωμής του, δηλαδή τα εισοδήματα και οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης, και, αφετέρου, η πραγματική ή εμπορική αξία της περιουσίας του.

Ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός δεν μπορεί να λειτουργεί με βάση μόνο το τρέχον εισόδημα του οφειλέτη, αγνοώντας την περιουσιακή του κατάσταση. Ο οφειλέτης πρέπει, καταρχήν, να είναι σε θέση να αποπληρώνει, στο πλαίσιο της ρύθμισης, ποσό που αντανάκλα και την αξία της περιουσίας του, στο μέτρο που αυτή θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο ανάκτησης από τους πιστωτές.

Η προσέγγιση αυτή αποτελεί δομική αρχή και της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1023, η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τον ν. 4738/2020. Κεντρική αρχή των εργαλείων αναδιάρθρωσης είναι η αρχή της μη χειροτέρευσης της θέσης του πιστωτή. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, το αποτέλεσμα της αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένης τυχόν διαγραφής ή απομείωσης οφειλής, δεν πρέπει να οδηγεί

τον πιστωτή σε δυσμενέστερη θέση από εκείνη στην οποία θα βρισκόταν σε περίπτωση υποθετικής ρευστοποίησης της περιουσίας του οφειλέτη.

Στη σχετική εκτίμηση δεν λαμβάνεται υπόψη μόνο το ποσό που θα μπορούσε να ανακτηθεί από τον πιστωτή, αλλά και ο χρόνος και ο τρόπος ανάκτησης. Επομένως, ο Μηχανισμός οφείλει να ισορροπεί μεταξύ της ανάγκης παραγωγής βιώσιμης ρύθμισης για τον οφειλέτη και της ανάγκης διασφάλισης ότι οι πιστωτές δεν τίθενται σε χειρότερη θέση από εκείνη που θα είχαν σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης.

Το γεγονός ότι ορισμένες ρυθμίσεις δεν τηρούνται μπορεί να καταδεικνύει ότι ο οφειλέτης δεν διαθέτει επαρκή ρευστά διαθέσιμα για την καταβολή δόσης που αντανακλά και την αξία της περιουσίας του. Ωστόσο, η θέσπιση κανόνα βάσει του οποίου θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το εισόδημα, ενώ υπάρχει περιουσία, θα δημιουργούσε σημαντικό ηθικό κίνδυνο. Και τούτο διότι, εάν το παθητικό μειωνόταν ουσιωδώς ενώ το ενεργητικό διατηρούνταν ανέπαφο, θα δημιουργούνταν αντικίνητρο συνέπειας για τους οφειλέτες που τηρούν τις υποχρεώσεις τους.

Αντιθέτως, ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός, με τον τρόπο που λειτουργεί και υπολογίζει τα δεδομένα, επιδιώκει να αποτρέψει φαινόμενα ηθικού κινδύνου και να προσφέρει κοινωνικά δίκαιη ρύθμιση. Η διατήρηση της περιουσίας του οφειλέτη επιδιώκεται μέσω της ρύθμισης, αλλά εξαρτάται από την τήρησή της. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται τόσο η αδικαιολόγητη απώλεια περιουσίας όσο και η αδικαιολόγητη μετακύλιση του κόστους στους πιστωτές και, τελικά, στο σύνολο της οικονομίας.

Οι ίδιες παράμετροι οικονομικού χαρακτήρα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, και για τους συνοφειλέτες και εγγυητές του οφειλέτη, δεδομένου ότι και αυτοί συνδέονται με την απαίτηση και επηρεάζουν την πραγματική δυνατότητα ανάκτησης και ρύθμισης της οφειλής.

III. Ως προς την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων ρυθμίσεων και τη βιωσιμότητα των προτεινόμενων λύσεων

Ως προς την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων ρυθμίσεων, επισημαίνεται ότι η δυνατότητα ρύθμισης οφειλών προς το Δημόσιο και τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης έχει κατά το παρελθόν υποστηριχθεί από πλήθος νομοθετικών παρεμβάσεων. Ωστόσο, οι αποσπασματικές ρυθμίσεις δεν οδήγησαν πάντοτε στα επιθυμητά αποτελέσματα, καθώς δεν λάμβαναν υπόψη το σύνολο των οφειλών του οφειλέτη, συμπεριλαμβανομένων των οφειλών προς χρηματοπιστωτικούς φορείς, ούτε αξιολογούσαν εξατομικευμένα τη δυνατότητα αποπληρωμής βάσει της συνολικής οικονομικής κατάστασης κάθε περίπτωσης.

Η απλή αύξηση του αριθμού των δόσεων ή η επαναφορά παλαιότερων σχημάτων δεν διασφαλίζει από μόνη της τη βιωσιμότητα μιας ρύθμισης. Εάν η ρύθμιση δεν λαμβάνει υπόψη το σύνολο των υποχρεώσεων του οφειλέτη, την περιουσιακή του κατάσταση, το διαθέσιμο εισόδημα και την

πραγματική δυνατότητα αποπληρωμής, υπάρχει αυξημένος κίνδυνος απώλειάς της και επαναφοράς του οφειλέτη σε κατάσταση αδυναμίας.

Αντιθέτως, ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός δεν περιορίζεται σε μία μονομερή ρύθμιση ασφαλιστικής ή φορολογικής οφειλής, αλλά αντιμετωπίζει το ιδιωτικό χρέος συνολικά. Η ρύθμιση παράγεται με συνεκτίμηση του συνόλου των υποχρεώσεων του οφειλέτη, της περιουσιακής του κατάστασης, του διαθέσιμου εισοδήματος και της πραγματικής δυνατότητας αποπληρωμής. Για τον λόγο αυτό, η προσέγγιση του ν. 4738/2020 είναι θεσμικά και πρακτικά καταλληλότερη για την παραγωγή βιώσιμων ρυθμίσεων, ιδίως για οφειλέτες με πολλαπλές υποχρεώσεις προς διαφορετικές κατηγορίες πιστωτών. Η βιωσιμότητα των ρυθμίσεων, συνεπώς, δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τον αριθμό των δόσεων ή από μία οριζόντια παρέμβαση, αλλά από τη συνολική αξιολόγηση των υποχρεώσεων, της περιουσιακής κατάστασης, του εισοδήματος και της πραγματικής δυνατότητας τήρησης της ρύθμισης. Για τον λόγο αυτό, οι πρόσφατες βελτιώσεις του Εξωδικαστικού Μηχανισμού στοχεύουν στην αύξηση των επιτυχών και τηρήσιμων ρυθμίσεων και όχι απλώς στη χρονική μετακύλιση του προβλήματος.

IV. Ως προς το ερώτημα για διαγραφή οφειλών, ιδίως όταν υπάρχουν εμπράγματα εξασφαλίσεις

Η διαγραφή οφειλών στο πλαίσιο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού προβλέπεται κατά περίπτωση και υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Δεν πρόκειται για οριζόντια ή αυτόματη διαγραφή, αλλά για αποτέλεσμα της αυτοματοποιημένης πρότασης, η οποία λαμβάνει υπόψη το σύνολο των οικονομικών δεδομένων του οφειλέτη.

Ιδίως όταν υπάρχουν εμπράγματα εξασφαλίσεις, η εμπορική ή εκτιμώμενη αξία του ακινήτου δεν μπορεί να αγνοηθεί. Η αξία αυτή επηρεάζει το ποσό που θα μπορούσε να ανακτηθεί σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης και, συνεπώς, επηρεάζει και το περιθώριο διαγραφής. Εάν η αξία του ακινήτου ή της συνολικής περιουσίας καλύπτει σημαντικό μέρος της οφειλής, η δυνατότητα διαγραφής περιορίζεται αντίστοιχα.

Αντιθέτως, όπου η πραγματική δυνατότητα αποπληρωμής και η αξία ανάκτησης δεν επαρκούν για την πλήρη εξόφληση, ο Μηχανισμός μπορεί, υπό τις νόμιμες προϋποθέσεις, να οδηγήσει σε απομείωση οφειλών ή επιβαρύνσεων. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται ισορροπία μεταξύ της προστασίας του οφειλέτη και της ανάγκης η ρύθμιση να είναι σύννομη, δίκαιη και εφαρμόσιμη έναντι όλων των πιστωτών.

Ως προς το ειδικό αίτημα για χαμηλό ή μηδενικό επιτόκιο, επισημαίνεται ότι οι όροι κάθε ρύθμισης προσδιορίζονται από το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο και από τα δεδομένα κάθε υπόθεσης. Η οριζόντια καθιέρωση άτοκων ρυθμίσεων ή υποχρεωτικής διαγραφής ανεξαρτήτως περιουσίας και ικανότητας αποπληρωμής δεν θα ήταν συμβατή με την αρχή της συνολικής και ισόρροπης αξιολόγησης του οφειλέτη και των πιστωτών.

V. Ως προς τους ευάλωτους οφειλέτες, τα άτομα με αναπηρία και την προστασία κύριας κατοικίας

Ιδιαίτερη πρόνοια έχει ληφθεί για τους ευάλωτους οφειλέτες. Με τις πρόσφατες παρεμβάσεις έχει ενισχυθεί η υποχρεωτικότητα αποδοχής της πρότασης ρύθμισης από τους χρηματοδοτικούς φορείς στις αιτήσεις ευάλωτων οφειλετών, υπό τις προϋποθέσεις του νόμου. Στην πλατφόρμα έχουν υποβληθεί 11.844 αιτήσεις ευάλωτων οφειλετών, εκ των οποίων 7.182 έχουν καταλήξει σε επιτυχή ρύθμιση. Από αυτές, 460 αφορούν οφειλέτες με αναπηρία.

Παράλληλα, 560 οφειλέτες, από την έναρξη εφαρμογής της σχετικής θεσμοθέτησης, έχουν καταφέρει να αναστείλουν προγραμματισμένους πλειστηριασμούς κάνοντας χρήση του μέτρου της προκαταβολής. Η δυνατότητα αυτή έχει άμεση πρακτική σημασία, καθώς επιτρέπει την αποτροπή άμεσης απώλειας περιουσίας και ιδίως κατοικίας, υπό την προϋπόθεση ότι ο οφειλέτης κινείται εγκαίρως και αξιοποιεί τα προβλεπόμενα εργαλεία.

Περαιτέρω, λειτουργεί το Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Κρατικής Στήριξης της πρώτης κατοικίας ευάλωτων οφειλετών, το οποίο αποσκοπεί στην προστασία ευάλωτων νοικοκυριών μέχρι την πλήρη ενεργοποίηση του Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων του άρθρου 218 του ν. 4738/2020. Το πρόγραμμα συνδέεται με την αναστολή μέτρων των πιστωτών, όπως κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και εξώσεις, υπό τις προϋποθέσεις και για τη διάρκεια που προβλέπει το ισχύον πλαίσιο.

Ως προς τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων, η διαγωνιστική διαδικασία έχει εισέλθει στην τελική φάση της, ήτοι στη Φάση Β΄ του διαγωνισμού και ειδικότερα στο στάδιο υποβολής δεσμευτικών προσφορών από τους επενδυτές, με αντικείμενο την παραχώρηση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων του Φορέα. Πρόκειται για πολυεπίπεδη διαδικασία επιλογής στρατηγικού επενδυτή, η οποία απαιτεί ενδελεχή καθορισμό των όρων ανάθεσης και του οικονομικού σχήματος, ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του εγχειρήματος και η αποτελεσματική υλοποίηση της προστασίας των ευάλωτων οφειλετών.

Επιπλέον, προωθείται νομοθετική παρέμβαση για την ουσιαστική προστασία της κύριας κατοικίας μέσω του Εξωδικαστικού Μηχανισμού. Με τη ρύθμιση αυτή προβλέπεται ότι ο οφειλέτης θα μπορεί να επιλέγει ειδικά την προστασία της κύριας κατοικίας του, διαχωρίζοντάς την από την λοιπή περιουσία του. Στην περίπτωση αυτή, η ρύθμιση θα υπολογίζεται με βάση την αξία της κύριας κατοικίας και τα εισοδήματα του οφειλέτη και όχι με βάση το σύνολο της περιουσίας του.

Η παρέμβαση αυτή δύναται να οδηγήσει, κατά περίπτωση, σε χαμηλότερη μηνιαία δόση και σε μεγαλύτερη απομείωση οφειλής για τους οφειλέτες που επιλέγουν την προστασία της κύριας κατοικίας, καθώς η λοιπή περιουσία δεν θα συνυπολογίζεται κατά τον ίδιο τρόπο για τον καθορισμό της ρύθμισης που αφορά τη διάσωση της κύριας κατοικίας. Παράλληλα, ο οφειλέτης θα μπορεί, εφόσον το επιλέξει, να αξιοποιεί τη λοιπή περιουσία του για την αποπληρωμή των χρεών του.

Με τον τρόπο αυτό, η προστασία της κύριας κατοικίας καθίσταται πιο στοχευμένη και αποτελεσματική, καθώς συνδέεται με τη δυνατότητα του οφειλέτη να διατηρήσει την οικογενειακή του στέγη μέσω

βιώσιμης ρύθμισης, χωρίς να απαιτείται η συνολική περιουσιακή του κατάσταση να οδηγεί αυτομάτως σε υψηλότερη δόση ή περιορισμένη απομείωση. Η ρύθμιση αυτή απαντά ιδίως στην ανάγκη προστασίας οφειλετών που βρίσκονται σε πραγματική αδυναμία, αλλά επιδιώκουν να ρυθμίσουν τις υποχρεώσεις τους και να παραμείνουν συνεπείς.

VI. Ως προς τα έγγραφα, τα δοσολόγια, τις εξοφλητικές βεβαιώσεις και την προσωποποιημένη πληροφόρηση

Ως προς τα ζητήματα που τίθενται σχετικά με την παροχή εγγράφων, δοσολογίων, εξοφλητικών βεβαιώσεων, συμβάσεων ρύθμισης και λοιπών στοιχείων της οφειλής, επισημαίνεται ότι με τον ν. 5072/2023 ενισχύθηκε σημαντικά το θεσμικό πλαίσιο διαφάνειας και προστασίας των δανειοληπτών. Οι εταιρείες διαχείρισης απαιτήσεων από δάνεια και πιστώσεις υποχρεούνται να παρέχουν προσωποποιημένη ενημέρωση στους δανειολήπτες μέσω ειδικών ψηφιακών πλατφορμών. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει βασικά στοιχεία της οφειλής, όπως το κεφάλαιο, τους τόκους, τις χρεώσεις, το επιτόκιο, τις καταβολές, το τρέχον υπόλοιπο και λοιπά στοιχεία εξυπηρέτησης της απαίτησης. Η υποχρέωση αυτή αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της αδιαφάνειας και στην παροχή στον οφειλέτη της δυνατότητας να γνωρίζει με σαφήνεια την κατάσταση της οφειλής του.

Τυχόν ειδικά αιτήματα χορήγησης εγγράφων, όπως δοσολόγια, εξοφλητικές βεβαιώσεις, αντίγραφα συμβάσεων, στοιχεία ρύθμισης ή λοιπά στοιχεία της απαίτησης, εξετάζονται από τους αρμόδιους χρηματοδοτικούς φορείς ή διαχειριστές απαιτήσεων, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε περίπτωση παραβίασης υποχρεώσεων ενημέρωσης, διαφάνειας, προστασίας καταναλωτή ή προσωπικών δεδομένων, οι οφειλέτες μπορούν να απευθύνονται στις καθ' ύλην αρμόδιες εποπτικές ή ελεγκτικές αρχές.

Η Γενική Γραμματεία, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, παρακολουθεί την εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης ιδιωτικού χρέους και συνδράμει στην ενημέρωση των οφειλετών ως προς τα διαθέσιμα εργαλεία ρύθμισης, χωρίς όμως να υποκαθιστά τις εποπτικές ή ελεγκτικές αρμοδιότητες άλλων αρχών.

VII. Ως προς την επικοινωνία με τους οφειλέτες, την ανάθεση φακέλου σε συγκεκριμένο υπάλληλο και τις πρακτικές servicers, δικηγορικών ή εισπρακτικών εταιρειών

Ως προς το αίτημα ανάθεσης κάθε φακέλου σε συγκεκριμένο και κατάλληλα εκπαιδευμένο υπάλληλο από τον διαχειριστή απαιτήσεων, σημειώνεται ότι η εσωτερική οργανωτική διάρθρωση, ο τρόπος στελέχωσης και η ανάθεση φακέλων εντός των διαχειριστών απαιτήσεων δεν καθορίζονται από τη Γενική Γραμματεία. Ωστόσο, ανεξαρτήτως του εσωτερικού τρόπου οργάνωσης κάθε φορέα, οι διαχειριστές υποχρεούνται να τηρούν τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις ενημέρωσης, διαφάνειας, ορθής επικοινωνίας και σύννομης διαχείρισης της απαίτησης.

Τα ζητήματα που αφορούν τυχόν απρόσωπη, εκφοβιστική, καταχρηστική ή παράνομη επικοινωνία, παράλληλη εμπλοκή περισσοτέρων εταιρειών, πρακτικές εισπρακτικών εταιρειών, δικηγορικών εταιρειών ή παραβίαση κανόνων προστασίας καταναλωτή και προσωπικών δεδομένων εξετάζονται από τις καθ' ύλην αρμόδιες εποπτικές, ελεγκτικές ή δικαστικές αρχές, κατά λόγο αρμοδιότητας.

VIII. Ως προς την καθιέρωση ενιαίων προτύπων, ορίων δόσεων, όρων ρυθμίσεων και την απάλειψη καταχρηστικών όρων

Ως προς την καθιέρωση ενιαίων προτύπων, ορίων δόσεων και όρων ρυθμίσεων, επισημαίνεται ότι ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός λειτουργεί με αυτοματοποιημένη μεθοδολογία παραγωγής πρότασης ρύθμισης, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και στοιχείων που αντλούνται ή δηλώνονται στην πλατφόρμα.

Παράλληλα, για τις διμερείς ρυθμίσεις με χρηματοδοτικούς φορείς εφαρμόζεται το θεσμικό πλαίσιο του Κώδικα Δεοντολογίας του ν. 4224/2013, μέσω του οποίου προβλέπεται διαδικασία επικοινωνίας, ανταλλαγής στοιχείων και εξέτασης κατάλληλων λύσεων ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης. Οι λύσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, επιμήκυνση διάρκειας, προσωρινή μειωμένη δόση, περίοδο καταβολής μόνο τόκων, διαχωρισμό οφειλής ή άλλη κατάλληλη μορφή διευθέτησης.

Η τυχόν κρίση περί καταχρηστικότητας συμβατικών όρων, καθώς και η επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις κανόνων προστασίας καταναλωτή ή εποπτικών υποχρεώσεων, ανήκει στα κατά νόμο αρμόδια όργανα και, κατά περίπτωση, στα αρμόδια δικαστήρια.

IX. Ως προς τον αλγόριθμο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και τα αιτήματα περαιτέρω βελτίωσής του

Ως προς τα αιτήματα περαιτέρω βελτίωσης του αλγορίθμου, η λειτουργία του Εξωδικαστικού Μηχανισμού παρακολουθείται συστηματικά από τη Γενική Γραμματεία, βάσει των στοιχείων της πλατφόρμας, της πορείας των αιτήσεων, των επιτυχών ρυθμίσεων, των απορρίψεων και της συμπεριφοράς των πιστωτών.

Στο πλαίσιο αυτό έχουν ήδη θεσπισθεί διαδοχικές βελτιώσεις, όπως η διεύρυνση της περιμέτρου των δικαιούχων, η ενίσχυση της υποχρεωτικότητας αποδοχής για επιλέξιμες κατηγορίες οφειλετών και η ειδική μέριμνα για ευάλωτους οφειλέτες. Από την έναρξη εφαρμογής της σχετικής θεσμοθέτησης έως σήμερα, περίπου το ένα τέταρτο των ρυθμίσεων συνδέεται με την τελευταία νομοθετική παρέμβαση για τη μεσαία τάξη, ήτοι τον ν. 5193/2025, με τον οποίο ενισχύθηκε η υποχρεωτικότητα αποδοχής της αυτοματοποιημένης πρότασης για τους επιλέξιμους οφειλέτες, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον νόμο.

Η περαιτέρω αξιολόγηση του Μηχανισμού συνεχίζεται, με στόχο την παραγωγή ρεαλιστικών και τηρήσιμων ρυθμίσεων. Πρέπει, ωστόσο, να υπογραμμιστεί ότι ο αλγόριθμος δεν μπορεί να λειτουργεί

μονοδιάστατα, λαμβάνοντας υπόψη μόνο το εισόδημα ή μόνο την αξία του ακινήτου. Αντιθέτως, πρέπει να συνεκτιμά το σύνολο της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη, ώστε η πρόταση να είναι αφενός βιώσιμη και αφετέρου συμβατή με τους κανόνες ανάκτησης των πιστωτών και την αρχή ότι κανένας πιστωτής δεν πρέπει να τίθεται σε χειρότερη θέση από εκείνη στην οποία θα βρισκόταν σε περίπτωση αναγκαστικής εκτέλεσης.

Χ. Πρόσφατες πρόσθετες παρεμβάσεις για το ιδιωτικό χρέος

Πέραν των ανωτέρω, έχουν προωθηθεί ή ανακοινωθεί πρόσθετες παρεμβάσεις για την ενίσχυση του πλαισίου διαχείρισης ιδιωτικού χρέους, με έμφαση στη διεύρυνση της πρόσβασης στον Εξωδικαστικό Μηχανισμό, στην προστασία της κύριας κατοικίας, στη βελτίωση της ρευστότητας των οφειλετών και στην παραγωγή ρεαλιστικότερων ρυθμίσεων.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η διεύρυνση του Εξωδικαστικού Μηχανισμού, με μείωση του κατώτατου ορίου ένταξης, ώστε να μπορούν να ενταχθούν περισσότεροι μικρότεροι οφειλέτες.

Περαιτέρω, ιδιαίτερη σημασία έχει η προωθούμενη νομοθετική παρέμβαση για την ουσιαστική προστασία της κύριας κατοικίας μέσω του Εξωδικαστικού Μηχανισμού. Με τη ρύθμιση αυτή προβλέπεται ότι ο οφειλέτης θα μπορεί να επιλέγει ειδικά την προστασία της κύριας κατοικίας του, διαχωρίζοντάς την από την λοιπή περιουσία του. Στην περίπτωση αυτή, η ρύθμιση θα υπολογίζεται με βάση την αξία της κύριας κατοικίας και τα εισοδήματα του οφειλέτη και όχι με βάση το σύνολο της περιουσίας του.

Η παρέμβαση αυτή δύναται να οδηγήσει, κατά περίπτωση, σε χαμηλότερη μηνιαία δόση και σε μεγαλύτερη απομείωση οφειλής για τους οφειλέτες που επιλέγουν την προστασία της κύριας κατοικίας, καθώς η λοιπή περιουσία δεν θα συνυπολογίζεται κατά τον ίδιο τρόπο για τον καθορισμό της ρύθμισης που αφορά τη διάσωση της κύριας κατοικίας. Παράλληλα, ο οφειλέτης θα μπορεί, εφόσον το επιλέξει, να αξιοποιεί τη λοιπή περιουσία του για την αποπληρωμή των χρεών του.

Με τον τρόπο αυτό, η προστασία της κύριας κατοικίας καθίσταται πιο στοχευμένη και αποτελεσματική, καθώς συνδέεται με τη δυνατότητα του οφειλέτη να διατηρήσει την οικογενειακή του στέγη μέσω βιώσιμης ρύθμισης, χωρίς να απαιτείται η συνολική περιουσιακή του κατάσταση να οδηγεί αυτομάτως σε υψηλότερη δόση ή περιορισμένη απομείωση. Η ρύθμιση αυτή απαντά ιδίως στην ανάγκη προστασίας οφειλετών που βρίσκονται σε πραγματική αδυναμία, αλλά επιδιώκουν να ρυθμίσουν τις υποχρεώσεις τους και να παραμείνουν συνεπείς.

Περαιτέρω, έχει ανακοινωθεί η δυνατότητα άρσης κατάσχεσης τραπεζικού λογαριασμού υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, με σκοπό την αποκατάσταση της πρόσβασης του οφειλέτη στο τραπεζικό σύστημα και τη διατήρηση αναγκαίας ρευστότητας.

Επιπλέον, προωθείται νομοθετική ρύθμιση για την αύξηση του ορίου του ακατάσχετου τραπεζικών λογαριασμών φυσικών προσώπων στα 1.600 ευρώ μηνιαίως, για κάθε φυσικό πρόσωπο και σε ένα

μόνο ίδρυμα, με αντίστοιχη τροποποίηση του άρθρου 20 του ν. 4161/2013 και της παρ. 2 του άρθρου 33 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. Εφόσον υπάρχει λογαριασμός περιοδικής πίστωσης μισθών, συντάξεων και ασφαλιστικών βοηθημάτων, γνωστοποιείται αποκλειστικά και μόνο ο λογαριασμός αυτός. Η παρέμβαση αυτή ενισχύει την προστασία του ελάχιστου διαθέσιμου εισοδήματος των φυσικών προσώπων και λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα εργαλεία ρύθμισης οφειλών.

Επιπλέον, έχει ανακοινωθεί νέα ρύθμιση έως 72 δόσεις για παλαιές οφειλές, η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά προς τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό και παρέχει πρόσθετη δυνατότητα επανένταξης οφειλετών σε καθεστώς συνέπειας.

Οι παρεμβάσεις αυτές εντάσσονται σε μια συνολικότερη στρατηγική μετάβασης από αποσπασματικές ρυθμίσεις σε συνεκτικά εργαλεία διαχείρισης ιδιωτικού χρέους, με έμφαση στη βιωσιμότητα, τη διαφάνεια, την προστασία των ευάλωτων και της κύριας κατοικίας, τη μείωση της μηνιαίας επιβάρυνσης όπου αυτό δικαιολογείται από τα οικονομικά δεδομένα του οφειλέτη και τη διατήρηση της οικονομικής λειτουργίας των πολιτών.

XI. Συμπέρασμα

Κατά συνέπεια, κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, η αντιμετώπιση των ζητημάτων που τίθενται στην Ερώτηση υποστηρίζεται από ένα πλαίσιο που περιλαμβάνει τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών, την υποχρεωτικότητα αποδοχής προτάσεων για συγκεκριμένες κατηγορίες οφειλετών, ειδικές πρόνοιες για ευάλωτους και ΑμεΑ, το Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Κρατικής Στήριξης πρώτης κατοικίας, τη διαγωνιστική διαδικασία για τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης, τις υποχρεώσεις διαφάνειας των servicers και τις πρόσφατες παρεμβάσεις για άρση κατασχέσεων, αύξηση ακατάσχετου, διεύρυνση του Εξωδικαστικού, νέα ρύθμιση παλαιών οφειλών και ενίσχυση της προστασίας της κύριας κατοικίας μέσω χαμηλότερης δόσης και μεγαλύτερης απομείωσης οφειλής, όπου αυτό προκύπτει από τα οικονομικά δεδομένα του οφειλέτη και τις προϋποθέσεις του νόμου.

Η πολιτική κατεύθυνση δεν είναι η υιοθέτηση οριζόντιων λύσεων που αγνοούν την περιουσιακή κατάσταση ή δημιουργούν αντικίνητρα συνέπειας, αλλά η παραγωγή ρυθμίσεων που στηρίζονται σε συνολική αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης του οφειλέτη, στη βιώσιμη εξυπηρέτηση των υποχρεώσεών του, στην αποτροπή μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης όπου αυτό προβλέπεται και στην ειδική προστασία όσων πράγματι χρήζουν αυξημένης μέριμνας.

Τα ζητήματα που αφορούν ειδικά την εποπτεία των πρακτικών τραπεζών, servicers, funds, δικηγορικών ή εισπρακτικών εταιρειών, την προστασία προσωπικών δεδομένων, την επιβολή κυρώσεων ή την εφαρμογή κανόνων προστασίας καταναλωτή αξιολογούνται από τις καθ' ύλην αρμόδιες αρχές, κατά λόγο αρμοδιότητας.

Η Γενική Γραμματεία παραμένει στη διάθεση πολιτών και οφειλετών για ενημέρωση και υποστήριξη ως προς τα εργαλεία ρύθμισης οφειλών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, συμπεριλαμβανομένου του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και των λοιπών διαθέσιμων εργαλείων πρόληψης και διαχείρισης ιδιωτικού χρέους.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση